

Најзначајније државе света (некада и данас)

III циклус 12.10.-16.10.2020.

Прве државе на свету настале су на територији познатој као Стари исток. То је подручје које обухвата југозападну Азију и североисточну Африку. Прве државе света настале су око великих река Нила, Тигра, Еуфрата, Јордана. Што се тиче Европе колевка цивилизације јесте Грчка. Један грчки град-држава Атина нас асоцира на демократију. Док је Спарта била војнички уређен полис. Они су се ујединили да би пружили отпор једној великој држави каква је била Персија. Међутим, између њих долази до сукоба који користи Македонија. Тако је Александар могао да крене и освоји Персију и стигне чак до Индије. Он нам у наслеђе оставља Хеленистичку културу, која је надживела његову државу, а настала је мешањем култура Старог истока и Грчке културе.

Римљани су у трећем веку п.н.е. постали господари западног Средоземља, само мало касније и источног Средоземља. Често су говорили да је Средоземно море њихово језеро. Ова светска империја се поделила на два дела од којих Западно римско царство престало да постоји још 476. године, а Источно римско царство ће наставити да постоји још скоро хиљаду година до 1453. Оно је познато под називом Византија и обележиће средњи век као једна од најзначајнијих држава средњег века. За нас је изузетно битна јер је утицала и на историју Срба током средњег века. На западу је настало Франачко царство са Карлом Великим који се крунисао за цара.

Са открићем Америке имамо и прве државе са територије западне Европе које постају колонијалне силе, најпре Шпанија и Португалија, а затим и Велика Британија и Француска. Британско колонијално царство изграђено је између краја 16. и почетка 18. века, обухватло је скоро четвртину земљине површине и око петину становништва. Велика Британија је била највећа светска сила све до Првог светског рата, када је полако сустижу Сједињене Америчке Државе. У предратном периоду велике силе су биле и Француска, Немачка, Аустроугарска, Русија. Русија је по површини највећа држава света. Она није имала колонија. Немачка и Аустроугарска су желеле нову поделу света, тако је почео Први светски рат. Након Другог светског рата као две супер-силе излазе САД и СССР (Совјетски Савез). Државе Европе и света су припадале једном од два војно-политичка савеза (НАТО и Варшавски пакт) који имају супротстављене интересе. На иницијативу Југославије формиран је и покрет Несврстаних.

Данас се Сједињене Америчке Државе сматрају највећом светском силом, ту су и Кина и Русија, једна по броју становника, друга по површини и природним богатствима којима располаже.

Глобализација је појам који се користи за описивање промене у друштвима култури и светској економији који доводи до драматичног пораста светске размене. Свет постаје једно велико глобално село тако да границе и државе смањују своје пређашње значење.

Питања за полазнике:

Где су настале прве државе света?

Која држава се сматра колевком демократије?

Која држава је значајна за историју Срба у средњем веку?

Колика је била по пространству Велика Британија са колонијама и зависним територијама?

Које две силе се појављују после Другог светског рата?

Шта је глобализација?